

nødvendige Betingelser for Stutteriets Bestaaen, anseer jeg ikke for at være Noget, der egentlig kan komme i Betragtning, før det er nærmere overveiet, hvorvidt ogsaa disse Summer virkelig ville være nødvendige.

Hvad Omkostningerne, til Sandflugtens Dæmpning angaaer, har det, som bemærket af det ærede Udvalg, allerede i længere Tid været under Forhandling, hvorledes denne Foranstaltning kunde indrettes paa en saadan Maade, at Udgifterne derved kunde nedsættes. Forsaavidt det ærede Udvalg i Betænkningen har bemærket, at der mulig kunde være Anledning til paa nogle Steder i Landet at fremtvinge Udstiftning af Sandflugtsstrækningerne og derefter at overlade dem til Beboerne, da er det vel saa, at Forordningen af 19. Septbr. 1792 gik ud fra, at en saadan Udstiftning skulde stee snarest muligt, og at de paagældende Strækninger saa skulde overlades til Beboernes Afbenyttelse, mod at de selv senere vedligeholdt dem; men jeg maa dog tillade mig at bemærke, at det altid har været en Regel, at Udstiftning og derefter Overleverelse af Strækningen til vedkommende Beboere ikke er stæet, før de have været saa tilstrækkelig dæmpede, at der ikke har kunnet være grundet Frygt for, at de ved en passende Afbenyttelse igjen skulde være udsatte for Sandflugt. Nu er der vel endeel Strækninger, som kunne anses for at være dæmpede, men som dog paa ingen Maade kunne taale at overlades til Beboernes Brug, da den Brug, som disse i Reglen gjøre deraf, nemlig Græsning og Høflet og navnlig Creaturgræsning, er uhyre farlig for de Strækninger, som ikke ere saa fast begreede, at der ingen Fare er at frygte. Naar saadanne Strækninger i Utide eller for tidligt overlades til Beboerne, udsætter man sig for, at der kan optaae en Sandflugt, som senere kan forvolde det Offentlige langt større Udgifter end dem, der medgaae ved, at disse Strækninger fremdeles vedblive at staae under det Offentliges Tilsyn, — nei, ikke Tilsyn alene, thi de staae ogsaa under offentlig Tilsyn, naar de ere overladte til Private, men at de vedblive at beskyttes af det Offentlige saaledes, at det Offentlige bekoster de Arbejder, som derved ere at gjøre. Forsaavidt der har været henviist til, hvorledes der i saa Hen-

seende er forholdt paa Bornholm, skal jeg blot gjøre den Bemærkning, at paa Bornholm var Forholdet et ganske andet, thi der var Domainebestyrelsen allerede Grundeier. Den eiede Strækningerne, hvorimod Beføstningerne ved Sandflugtens Dæmpning der bleve afholdte af Kongerigets særlige Indtægter, og derfor kom man overeens om at overlade Domainerne selv at sørge for disse Strækninger og selv at bekoste de fornødne Arbejder. Forsaavidt et Mindretal har foreslaaet, at den Sum, som er forlangt til Fiskeriets Fremme, skulde forhøies med 1400 Rd., maa jeg bemærke, at jeg egentlig ikke har stort Haab om, at der kan udrettes Meget ved saadanne smaa Understøttelser. Den hensigtsmæssigste Maade til Fiskeriets Fremme er efter min Mening Indretning af Vaadehavne, hvor der er stor Trang dertil, men iøvrigt har det viist sig, idetmindste hidtil, at der ikke er udrettet noget Særdeles ved Understøttelser til de Enkelte. Jeg troer ogsaa, at Opkomsten fornemmelig vil beroe paa, at der paa de Steder, hvor der findes større Fiskerier, sørges for, at Fiskerne altid kunne finde Afsetning for deres Fangst. Naar dette er Tilfældet, ville Fiskerierne uden Tvivl nok komme op af sig selv, men hvor Fiskerne ikke kunne finde Afsetning strax paa selve Stedet, hvor de altsaa skulde kjøre omkring med deres Fangst og udsætte sig for, at endeel af den fordærves, og for Omkostningerne ved Transporten, der vil det i mange Tilfælde ikke lykkes. Det har f. Ex. paa Færøerne viist sig, at siden Private have nedsat sig der og anlagt Fiskerier, og navnlig lagt sig efter Tilvirkningen af Klippfisk, har Fiskeriet, og navnlig Storfiskeriet, tiltaget meget betydeligt, medens det tidligere saa at sige aldeles ikke blev drevet, fordi Indbyggerne ikke kunde conservere Fiskene, som de fangede, og ikke kunde finde Afsetning for dem paa Nerne. Nu er Fiskeriet i stærkt Tiltagende, og naar Private vilde gjøre saadanne Anlæg, at de strax ere istand til at modtage de Fisk, som Fiskerne kunne levere, vilde dette være den kraftigste Opmuntring for Fiskerne. Jeg kan altsaa ikke erklære mig imod, at de 1400 Rd. bevilges, men jeg er ligesaa gjerne fri for dem. — Hvad derimod angaaer de 1000 Rd., som ere foreslaaede til Forenin-